

Santa Maria i Sant Brici de la Palma

La Palma de Cervelló

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Pl. de l'Església
Alçada: 97

Coordenades:

Latitud: 41.41192
Longitud: 1.97041
UTM Est (X): 413951
UTM Nord (Y): 4584997

Classificació

Número de fitxa 08905 - 2
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Neoclàssic
Segle XVII
Any 1950
Autoria de l'element: TINTORÉ OLLER, Alexandre
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari IPA: 18275, CCAA: 19018
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Religios
Titularitat Privada
Titular: Bisbat de Sant Feliu de Llobregat
Autoria de la fitxa Josep Anton Pérez
Data de registre de la fitxa: dv., 20/01/2012 - 01:00

Descripció

Església de planta de creu llatina amb tres naus i creuer cobert amb volta semiesfèrica sobre tambor octagonal amb ulls de bou a les cares, pilars adossats als angles i cornisa correguda damunt dels capitells. La façana principal, orientada a ponent, disposa de pilars adossats i decoració d'arcuacions cegues sota la cornisa, coronada per una creu de Malta radiada. Està arrebossada i pintada i presenta impressions que imiten la forma de blocs ortogonals col·locats de través. El portal principal és d'arc de llinda fet amb gres. A la llinda hi ha diverses inscripcions: al centre hi diu "AVE MARIA SIN PECADO CONCEBIDA 1696"; a la dreta s'hi inscrigué "TRISLEDAT DIT PORTAL LO ANT 1762 [sic]"; i a l'esquerra, sota una creu de Malta gravada, hi ha la inscripció "RESTAURADA MCMXXXIX", amb una franja que sembla haver estat borrada enmig. Sobre del portal hi ha un rosetó de pedra decorat amb motius geomètrics i un àngel al centre de la figura.

A l'esquerra de la façana principal hi trobem el campanar, de cos massís i planta quadrada. Té un rellotge a la seva cara principal i una finestra d'arc rebaixat a cada una de les façanes amb sengles campanes. Una de les campanes té la data de 1773 acompanyant una inscripció amb el nom del rector i qui la fer. l'altre campana està decorada amb la flor de Lys i una inscripció amb noms de persones i el rostre d'una Mare de Déu.

La seva coberta del campanar és plana, amb terrassa, decorada amb una petita balaustrada ornamental amb motius geomètrics.

A l'interior de l'església la volta és de mig punt amb dos arcs faixons. A l'interior de la cúpula hi ha uns vitralls ornamentats amb escuts de papes, bisbes i rectors. Tant la nau com el presbiteri i les capelles tenen llunetes. A ambdós costats del presbiteri es troben la sagristia i la capella del Santíssim. s'accedeix al presbiteri mitjançant tres graons. l'altar està fet de pedra monolítica polida suportada per dues pilastres a cada costat. En el frontal està esculpit el tetramorf en el qual hi ha un laminat d'or en les nimbes, les ales i les bandes. Al centre del tetramorf hi ha el crismó, també daurat. El tetramorf també està representat en els ulls de bou del creuer.

En l'arc de mig punt que emmarca el cambril hi ha una decoració amb plafons o cassetons que són una al·legoria dels misteris del rosari. Damunt d'una peanya i dins d'un tro es troba la talla de la Mare de Déu de la Palma, que està en posició sedent amb el Fill a la falda, porta una palma, que tal vegada podia haver donat origen al nom del poble. Hi ha una inscripció que diu: "En vós espera i confia la Palma de Cervelló". La talla és obra de l'escultor Camps i Arnau. Aquest escultor va fer una altra talla semblant que es troba a Roca Prevere (Torelló). Abans hi havia hagut una altra Mare de Déu, que era de guix.

A la zona baixa del tro hi ha un escaló, en què la perspectiva és invertida perquè el punt de fuga va cap a l'espectador. Totes les pintures que estan dins del cambril són obra del pintor Leirisa. Aquestes, però, són de qualitat inferior que les de García Olivé. Aquí hi ha representats els fruits que es conreaven tradicionalment a la Palma: préssecs, oliveres, raïms i palmes, dins d'un grup de sants.

Totes les portes que comuniquen el presbiteri i el cambril són de la mateixa fusta i treball, són d'arc de mig punt i tenen uns elements geomètrics en la seva composició.

Observacions:

Els bancs de la nau són de fusta de castanyer i van arribar desmuntats de Guinea, durant el darrer any en què aquest país pertanyia a l'Estat espanyol. Van arribar amb vaixell fins a Santander i es muntaren a la Palma.

Al presbiteri hi ha dues llànties de ferro fetes per Josep Rodrigo de Corbera, que les va donar a l'església.

(Cont. Descripció): La capella del Santíssim té un retaule pintat pel mateix pintor, Lluís García Olivé, que va prendre part de l'altar del presbiteri el 1961. Representa el passatge bíblic dels dos deixebles d'Emaus: Jesús, al centre, i els dos deixebles, al seu costat, estan menjant al voltant d'una taula. Els

tres personatges són autoretrats, només es diferencien en què Jesús porta barba, els deixebles, no, i un d'aquests té els cabells més blancs. Vers Jesús convergeixen uns raigs de llum de manera centrípeta, i quan entra la llum natural per la finestra dóna un tractament més realista. A la taula hi ha un ganivet que sobresurt una mica, la qual cosa dóna la sensació que si es toqués cauria. El pintor va realitzar aquesta obra amb la tècnica de l'oli sobre tela. A ambdós costats d'aquesta escena hi ha la simbologia de l'Eucaristia amb pintura mural.

Història

Els anys 964-965 consta el lloc de l'església com una quadra del terme del castell de Cervelló, que seria cedida (els terrenys) al Monestir de Sant Pere de les Puelles pel comte Miró (966).

Santa Maria de la Palma ve documentada el 1231 com a sufragània de Sant Esteve de Cervelló, dedicada a Santa Maria i a Sant Brici. En l'acta de consagració de l'església de Sant Esteve de Cervelló (29 de desembre de 1231) consta que a la Palma hi havia una capella sufragània de la de Cervelló anomenada Santa Maria de la Palma. Un document del 15 de març de 1231 també fa esment de les esglésies sufragànies de Cervelló, que són Sant Mateu de Vallirana, Santa Maria i Sant Brici de la Palma i Sant Joan d'Olesa de Bonesvalls.

L'ordinació de l'església data del 1319 i hi signen diversos parroquians.

El segle XIV, entre l'any 1324-1325, el bisbe de Barcelona, Ponç de Gualba, dividí els termes de la parròquia de Cervelló i de la Palma instituint-hi rector propi, si més no, l'església no fou declarada parròquia fins al 1868, moment en què fou declarada independent de la de Cervelló i pogué tenir rector propi, el nom del qual era Josep Sans, previ concurs.

A la llinda de la porta principal, dues inscripcions testimonien les obres de reforma que s'hi feren els segles XVII-XVIII.

És sabut que el 1758 l'església, considerada encara sufragània de la de Cervelló, era molt petita. Barthomeu Minguell i Roig, veí de la Palma, va demanar al bisbe que en terrenys de la seva propietat es construís una capella gran, una sagristia i una escala per pujar al cor, així com que s'arrangés la teulada. Aquestes obres es varen realitzar, segons una carta del mateix senyor de 1759.

El 1868 l'església era convertida en parròquia.

El 1906 l'església estava ben conservada, excepte el campanar en la seva part interior, que es trobava en estat ruïnós, i l'única campana que hi havia estava inservible. Existien tres confraries.

El 1939, després de la destrucció que patí durant la Guerra Civil, es dugueren a terme importants obres de restauració dirigides per l'arquitecte Alexandre Tintoré Oller.

Abans de les obres d'ampliació de la nau que va projectar el mateix arquitecte l'any 1949, l'església era molt més petita: el seu espai tan sols comprenia des de l'entrada on a sobre hi ha el cor fins on actualment arrenca la cúpula, per tant, abans era una església de tres naus sense creuer. En aquestes obres d'ampliació, que finalitzaren el 1950, quan mossèn Ignasi Vilanova Puig era el rector de la parròquia, hi varen contribuir gran part dels veïns de la Palma, tant monetàriament com en objectes de valor.

Bibliografia

AAVV (2011) Revisió del Pla d'Ordenació Urbanística Municipal de la Palma de Cervelló (POUM).

Catàleg de béns protegits. Ajuntament de la Palma de Cervelló. p. 14-15.

DE BUEN LINARES, A.; ROIG I MESTRE, M.D.; VIVAR CANTALLOPS, J.A (1999) Catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Natural de la Palma de Cervelló. Inèdit. Ajuntament de la Palma de Cervelló.

ROIG I MESTRE, M.D. (1999) Annex al Catàleg del Patrimoni Arquitectònic i Natural de la Palma de Cervelló. Inèdit. Ajuntament de la Palma de Cervelló.

SERDÀ, P. (Pbre.) (1916) Cervelló. Barcelona: Ed. Hereus de Joan Gili.

